

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja 1., 10. in 20. dne vsaciga mesca na celi pol, in velja po pošti za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., v tiskarnici sprejemana na leto 2 gld. 60 kr. in na pol leta 1 gld. 30 kr., ako uni dnevi zadenejo v nedeljo ali praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XV.

V Ljubljani 20. rožnika 1862.

List 18.

Ogovor

**pri opraviu bratovšine sv. Reš. Telesa v nunski cerkvi,
pervi četrtek mesca rožnika 1862.**

(V spodbudo tudi zunanjim udam natisnjen po želji družnikov.)

Tvoji otroci so kakor mlade oljke okoli tvoje mize.
Psaln 127, 3.

Sv. Duh pravi v psalmih, de so otroci bogoljubne družine kakor mlade oljke okoli mize, sv. katoliška Cerkev pa te besede obrača na svoje lastne dobre otroke, kateri se okoli angelske mize radi, pridno in vredno zbirajo, ker ona ravno v god sv. Rešnjiga Telesa ta psalm v molitev jemlje in uno verstico se posebej v predglas ali antifono devlje. Po tem takim pa smemo po vsi pravici reči, de bratje in sestre družbe sv. Rešnjiga Telesa so lepe in še posebno lepe mlade oljke, in pa rodovitne oljke, ker oni se posebno radi zbirajo okoli Božje mize, zraven tega pa tudi še to Božjo mizo iz svojih darov lepšajo in lepoto same Božje hiše povzdigujejo, v kateri stoji ta Božja miza.

Namen naše bratovšine, bi djal, je en znotranj in en zunan, kakor ima prijazna — na Jutru tolikanj čislana oljka znotranjo ceno in zunanjo mičnost in lepoto. Po znotranje bratovšina razširja, zvišuje in oživlja vero, upanje in ljubezen, gorečnost, čast in veselje do presv. Rešnjiga Telesa. Bratje in sestre obilniši molijo to veliko skrivnost, z dobrimi zgledi druge k enakim čutilam zbudujejo, sv. obhajilo bolj pogosto prejemajo, z lepo besedo tudi bližnjiga k enakimu prizadevanju vnemajo. Tak in enak znotranji sad je poglavitna reč, zakaj „vsa lepota sionske hčere je odznotraj,“ pravi sv. Duh. O kolika sreča bratov in sester, ako sami s tem preblagim pomočkam rastejo v veri, upanji in ljubezni do sv. Rešnj. Telesa, ako se kaže sad ponižnosti, pokoršine, čistosti, dobroserčnosti in kersanskiga zatajevanja, ako sami v tacih čednostih rastejo in pa tudi druge vnemajo.

De vam je pa v čast sv. Rešnjiga Telesa res mogoče veliko storiti, imate zgled pri dosti svetnikih. Sv. Francišk Borgijanski, ko je bil imenitni vojvoda v Gandii, še v svetnim stanu, je imel nar več skerb, de bi se razširjalo čiščenje sv. Rešnjiga Telesa. In veste, koliko je mladi vojvoda dosegel s svojo gorečnostjo in lepim zgledom? V popisovanji njegoviga življenja se bere: „Dotlej je pripravil, de zmed vsiga ljudstva v Gandii ni ne eniga bilo, de bi ne bil šel vsake štiri tedne k sv. Obhajilu.“ Kako je bil pa tudi goreč! Kadar koli se je dalo znamenje za previdenje kakiga bolnika, je bil on s svojimi otroci gotovo prvi, ki je sv. Rešnje Telo spremljal. Še celo ko je bil na

lovu, je rekel, de naj se (se vé, kadar je bilo moč) eno uro poprej znamenje z zvonam dá, de bi dohitel še ob pravim času ter nar sveteji Skrivnost spremljal. Neki dan je bil s sinovama dve uri od Gandije, kar obstoji, poslušal in reče: z voni. Nobeden razun njega ni zvoná slišal, in hotli so ga zadržati, ker so menili, de se moti; on pa zasede konja in domu zdirja ter pride ravno še o pravim času, de Sinu Božjiga k bolniku spremi. Ni časa, de bi vam pravil, kako je skerb za lepoto službe Božje, kako je sam dajal s svojiga dvora srebro in naj drajši orodja za cerkvene opravila; kako je on v teku svojiga življenja dajal zgled svetosti vsim stanovam: otrokam, mladencem, zakonskim, vdovskim, takim, ki živé na kraljevih dvorih, in poslednjič duhovnam in vsim samostanskim. Sami preberite njegovo življenje, ako morete, jez pa samo vprašam, kako bote kakor družniki bratovšine sv. Rešnjiga Telesa posnemali njegovo gorečnost za razširjanje časti te visoke skrivnosti?

Veliko vam ne morem razlagati, samo nekatere zvezdice naj vam podám. Pri mladosti se da nar več opravi. Pripovedujte otročičem in mladosti, s kterimi imate opraviti kakor očetje, matere, učenice, varhinje, kakor sestre ali bratje, — pripovedujte jim, kako lepa in visoka skrivnost je sv. Rešnje Telo, kako srečin je tisti, kateri ga vredno prejema, večno življenje mu je obljubil Jezus: pa kako čisto se je treba spovedati, kako skerbno pripraviti, kdor ga vredno želi prejeti. Dopovejte jim, de pri povzdigovanji, pri žegnu, ali na potu, ko se gre obhajati, morajo vselej na obe koleni poklekniti, če tudi slaboverne in merzle kristjane vidijo drugač delati, kar pa je silo nehvaležno in pregrešno. Recite jim, de je prav lepo in ljubo Zveličarju, ko vender toliko časa zaigrajo, ako večkrat tudi v cerkev stopijo in malo pomolijo pred sv. Rešnjim Telesom, kakor je delalo veliko sv. otročičev. Jel se bo bližati nar lepši praznik sv. Rešnjiga Telesa, nar častitljivši procesija med letam; povejte jim, de se pri procesijah mora moliti, ali kdor je na strani ob poti, ko mem gredo z Nar-svetejšim, de mora poklekniti, ne pa tako kakor veliko nerodnih ljudi po mestu dela, kateri svojiga Boga nočejo spoznati, ki ga je spoznal še osli in volec ob njegovim milostnim rojstvu. Podučite jih, de tisti, ki kako procesijo srečajo, kjer verni pobožno molijo in pojejo, se morajo odkriti in odkriti memo iti, če se tudi ne gré s sv. Rešnjim Telesom. — Kako pa nagibajte sebi enake ali druge k čiščenju sv. Rešnjiga Telesa, in kako pridno za grešnike molite, ko imate uro, zročim vašimu lastnimu umu, ker moram se od kaj družiga malo spregovoriti. Samo to naj rečem, de take, ki svetu služijo, utegnute poprašati, če jih ni svet morebiti nalagal in ogoljufal? in svetvajte jim,

de naj poskusijo rajši Jezusu v sv. Rešnjim Telesu služiti, bodo vidili, de tukaj bodo pa dobrega in zvestiga Gospoda našli, ko bi se jim tudi včasih zlelo, de je terd.

Zdaj pa še nekoliko od zunanjiga djanja naše nar lepši bratovšine. Ta bratovšina je še prav mlado oljkino drevesce, tri leta staro, pa je že kosato in je že veliko sadu rodilo, in ga rodi, namreč 5.524 oljk t. j. molitvinih ur vsaki mesec, tedaj se eno k drugimu že blizu 200 ur vsak dan časti in hvali sv. Rešnje Telo samo od udov naše bratovšine. In vse te molitve je vsak ud bratovšine deležin. Ali ni tedaj za vsaciga človeka velik dobiček, biti družnik bratovšine sv. Rešnjiga Telesa? On moli enkrat v mescu eno uro, zato se pa vdeleži molitve blizu 200 ur na dan. Ravno to število nam pa tudi kaže, de se je bratovšina sama od lanskiga leta za več kot 15 sto udov pomnožila. Ali ni to veselo? Ali ne raste kar naglo to oljkino drevo? Ali ni že to nekako obilno plačilo za ude te bratovšine, in še posebej za roke, ki zraven tega za to reč toliko delajo, bratovšino vodijo itd., in zlasti za tiste, ki so začetniki in začetnice te Bogu ljube družbe? „Kdor je ta Kruh, bo živel vekomaj,“ je zaterdil Jezus; kdor pa zraven tega še pripomore, de se sv. Rešnje Telo tudi sicer spodobno časti in hvali itd., njemu bo gotovo še pridano, zakaj „kdor obilno seje, bo tudi obilno žet“ (2. Kor. 11, 6), in kakor se zvezda od zvezde loči, tako bo tudi med izvoljenimi v kraljestvu Božjim?

K temu pa pridenite neštevilne — upajmo de vredne obhajila, ki se vsak mesec opravijo pri bratovskih mašah, pa še druge, ki se posamezno v bratovski namen prejemajo veliko bolj pogosto, kakor bi se brez tega, in toliko družiga česčenja sv. Rešnjiga Telesa, ki iz tega izhaja, iz tega pa rast v kersanskih čednostih, in poslednjič de je vsak ud vsih teh splošnih dobrot deležin: ali ne bomo rekli, de je srečo vošiti človeku, kateri je v taki čedni in častitljivi družbi, kakor je bratovšina za vedno česčenje sv. Rešnjiga Telesa, nar lepši skrivnosti naše sv. vere?

Ali hočemo pa reči še besedo, koliko lepiga je bratovšina to leto storila za ubožne cerkve, koliko mašnikov in altarjev za nar večji praznike je olepšala, koliko vernih serc ravno zavoljo tega po vsi škofii razveselila? Petdeset cerkev, ki jih je letas obdarovala, — to zares ni majhno število! Smemo reči, de petdesetkrat je bratovšina svojiga Zveličarja oblekla. Če pa že Jezus kaplje vode ne pusti brez plačila, je to gotovo veliko več, če ga oblečemo. In kako dragi in prelepi so mnogi izdelki med oblekami! Kdor je bil od 24. mal. do 2. vel. travna v razstavi, njemu tega ni treba praviti, ker vé, kako zali so bili tisti obilno z žido in zlatam vsivani ter vezeni 17teri mašni plajši, kolike hvale vredne so z umetno delanimi mrežicami ozališane, vse po cerkveni šegi izdelane 19 albe ali mašne srajce; kako berhke štole; kako zalo je vmés stala moštranca, obhajilni kelih, pozlačen altarni križ. Ne bom omenoval toliko družih lepo izdelanih cerkvenih reči, nad katerimi se je oko razveselovalo, vse to bo v kratkim drugej popisano bral, kdor bo želel; rečem samo, de skorej vse to so pridne in za sv. Reš. Telo vnete roke zastonj izdelale, in vse te naprave, ako bi se še delo prištevvalo, so vredne gotovo 2500 gold., tedaj dosti več kot je bratovšina prihodkov imela. Ako pomislimo tedaj, de so prihodki bratovšine pretečeno leto znesli 1944 gold., iz katerih se je ne le za robo, ampak za vse potrebe izdalo 1859 gld., iz tega lahko previdite, de so dobre deviške in gospejske roke gotovo čez 600 gold. storile zastonj, iz ljubezni do sv. Rešnjiga

Telesa in za plačilo v nebesih. To je vredno velike pohvale, pa še večiga plačila pred sedežem Jagnjeta, kterimu so svoj preblagi trud darovale.

Ako vse povzamemo, kar ta bratovšina dela za čast sv. Rešnjiga Telesa in kar smo zdaj le prav ob kratkim in poverhu prevdarili, pač smemo reči: O bratovšina za vedno česčenje sv. Rešnjiga Telesa in za olepševanje ubožnih cerkev! tvoji otroci so kakor mlade oljke okoli mize, namreč okoli sv. Rešnjiga Telesa; oni imajo s sv. Rešnjim Telesom veliko opraviti, ga vsak dan blizu 200 ur neprenehoma molijo, razširjajo njegovo česčenje tudi med drugimi, skerbé za čedne naprave, orodja in posode k tej visoki Skrivnosti, in se zraven tega tolikokrat poterjujejo s presladkim sadom nebeske oljke.

Dobro vem, de v ti gorečnosti v sedanjih mlačnih in nevernih časih ne bote opešali, temuč, kolikor več nečasti bodo mogle nar večji in nar lepši skrivnosti Božje drugod skusiti, s toliko večji gorečnostjo bote vi sv. Rešnje Telo častili, molili, hvalili in njegovo česčenje razširjali med mladimi in odrasenimi in med vsimi stanovi; kolikor manj bodo merzli posvetnjaki hišam Božjim privošili, toliko bolj bote vi skerbili, jim prav veliko lepiga napraviti. — Česen in hvaljen bodi tedaj Jezus Kristus v nar svetejšim Zakramentu od vsih ljudi in še posebno od bratovšin sv. Rešnjiga Telesa! Amen.

Posvečevanje japonskih spričevavcov ali marternikov

8. roznika 1862.

Ker smo zadevno popisovanje še le pozno v roke dobili, zamoremo le bolj ob kratkim povedati, kako se je godila ta redka slovesnost.

Ob 5 zjutraj je zagermel strel z Angelskiga grada in o 1/2 6 so bile že vse pota polne ljudstva peš in na vozech, ki so se gnjetli proti Vatikanu. Stoljnica sv. Petra, ob 5 odperta, je bila ob 6 že skorej napoinjena. Kardinali in prelati se napravijo v „kraljevi dvorani“ v Vatikanu za to slovesnost; bilo je 45 kardinalov in do 300 tujih in domačih škofov. Ob 7 se napravijo sv. Oče v novo mašno obleko, katero je frančiškanski red napravil za to priliko, kakor je navada. Obhod je potem šel iz Vatikana čez terg in v stoljno cerkev. Vsi rimski vstavi, redovi, cerkve itd. so bili namestvani, pa le od treh večih stoljnic namestništvo je šlo v cerkev. Bratovšine so nosile bandera novih svetnikov. Nasledvali so za duhovstvom mnogoteri papeževi duhovski častniki v velikim številu, potlej papeški križ med 7 svečnjaki med greškim diakonom in subdiakonom, subdiakonom apostoljskim, dalje papeževi penitencijarii sv. Petra, opati, škofje, viksi škofje, patriarhi v pluvialih in mitrah, kardinali. Za njimi naj viksi duhoven na svojim papeškim sedežu, obdan z rimskim magistratam in raznimi papeževimi častniki. Vsi s papežem vred so imeli v rokah goreče sveče. Sv. Oče so zapeli „Ave maris stella“ (bodi pozdravljena Zvezda na morji), pevci dalje pojo in vse duhovstvo moli pesmi in psalme. Pri vratih stoljnice je čakalo korarstvo sv. Petra. Vhod sv. Očeta in pogled stoljne cerkve je bil tako častitljiv, de se ne da popisati, 10.000 sveč je gorelo in dnevna luč je zginjala pred njimi. Cerkev je bila kakor častitljivo obzvezdano nebo. Ob stenah so bile velike malane podobe novih svetnikov in njih djanja in čudeži. Vse se je čudilo tem podobam in zalim svečnjakam, ki so zaljšali cerkveno ladijo in prednji prostor.

V cerkvi se sv. Oče nar poprej podajo v kapelo presv. Rešnjiga Telesa in ondi precej dolgo molijo, po cerkvi pa se razlega: *Ecce sacerdos magnus*. V presbiterii se potem prične opravilo potem ko so bili kardinali, škofi itd. svoj poklon opravili.

Kardinal prošnjik z zbornim zavetnikom pristopi k tronu pred papeža in ponižno prosi, da naj se novi zveličani zapišejo v zapisnik svetnikov. V imenu sv. Očeta odgovori tajnik, da so Njih svetost pripravljene k temu velikemu djanju, da se mora pa poprej za pomoč Božjo goreče prositi. Vsi tedaj s papežem pokleknejo in molijo litanije vsih svetnikov. Na drugo prošnjo je bil odgovor, da se morajo molitve ponoviti, vsi pokleknejo in tiho molijo, sv. Oče zapojó nato *Veni Creator Spiritus*, ter pokličejo sv. Duha na pomoč. Vsi z njimi molijo. Sv. Oče se vernejo na sedež, vsi drugi vstanejo, in papež častljivo in slovesno izreče besede, s katerimi znane služabnike prištejejo med svetnike in določijo, kateri dan naj vsa Cerkev njih spomin obhaja, namreč Petra Kerstnika in njegovih tovaršev 5. svečana, ker ta dan so za Kristusa smert preterpeli, in prištejejo jih med martenike; Mihaela pa 5. mal. serp., in pristet je med spoznavce.

Kardinal se zahvali sv. Očetu, strel zagermi, doveršeno djanje se razglasi, papež zapojejo zahvalno pesem, zvonovi zadone po vsim mestu, silno, neizrečeno veselje se razširi po vsi veliki stoljnici, ki je napolnjena z ljudmi, kakor ljudje ne pomnijo.

Nato se začne sv. maša papeževa, pri kateri je 18 patriarhov in vikših škofov asistiral, med njimi 4 jutrodeželski. Po evangliji so imeli papež ogovor zlasti do škofov in vikših škofov. V izverstni latinšini so jim priporočali veliko zadovo sv. Cerkve, tako serdito napadane, pa stanovitnost in edinost v veri, in drugo enako drago edinost v ljubezni. Oserčevali so jih, da naj ohranijo zveličavno reznost v disciplini, ter naj imajo nar večji skerb za uboge in nesrečne. — Po ogovoru je kardinal dekan razglasil popolnoma odpustek, in po odpetem *Credo* (veri) je bilo darovanje svéc, kruha, vina, ptičev, ki se po stari navadi o taki slovesnosti darujejo sv. Očetu, in nasledvala je sv. maša nadalje. Vse opravilo je terpelo od 7 do 1/2 2, vendar ni bilo viditi na obrazu sv. Očeta, da bi bili kaj utrudeni, ali da bi bili kaj terpeli.

Lucifer Piju IX.

Ni imel mojster lucifer kmalo toliko terpeti, kakor te dni. Ni se zanesel na svoje poslance, temuč kar sam je hotel viditi, kaj se v Rimu godí, ker je pa toliko posvečenih mož ondi, si nikjer ne upa na zemljo stopiti. Prenda in koderneca po zraku, in ker ga vse, kar vidi in sliši, le tolikanj silno peče, se poslednjič odmeni, svojemu nar večjemu nasprotniku, Piju IX., pismo napisati. Nekimu judu kos kože ukrade, poojstri črt-nik in začne pisati kakor nasledva:

Ti naslednik ribčev! sediš na svojim sedežu s trojnato krono na glavi, kakor papež in kralj, kakor vladar vse zemlje, če tudi so te moji ljudje oropali in skorej do goliga slekli, in ti si tako zadovoljin, miren in pokojin, kakor da bi se ti ne bil skrivil ne las na glavi. Jaz imam pa po vsem svetu sluge, hlapce, služabnike, najemnike in pomagace, jih gonim kakor mezge, osle in konje sem ter tje, vsi mi delajo in strežejo; pa sim vendar tako serdit in ihtav, da bi se kar vjedel in raztergal: nikoli pokoja nimam; zakaj — že vidim, da tudi zdaj ne bom nič opravil. Ne morem drugač, moram ti pisati in svojo jezo izliti, naj teče, kamor teče!

Letašnji čas, ki ga binkosti imenuješ, si bom pač zapisal v svoje črne bukve. Moji beriči, panduri, tekavci, strežaji in vsi služabniki so mi sto- in stokrat se pridušali, da bo v malo mescih moj zvesti iz Torina sedel na Kapitolu v Rimu. In zdaj . . . kaj sim mogel doživeti! Vsak prahek pod nogami mi je bil ogel v dan, ki mu pravite vnebohod. Moji sužnji so me slepili, da je ves Rim na moji strani, — pa kaj sim mogel viditi, ko so tebe v Lateranu na sedežu nesli? Osemde-set tisoč glav je gonilo tvojo slavo! V vsih jezikih so te poviševali papeža in kralja. O moja revna glava! Bilo mi je, kakor bi mi ti vsaki krat čop lás izderl, kolikokrat mi je šel skoz ušesa tisti presunljivi glas: „Živi papež-kralj!“ Čakaj! za to slavo te bom še terpinčil, in povém ti, vse svoje služabnike, ki niso tega ubranili, bi dal podaviti in poklati, pa vidim da brez tega z menoj vred že dosti terpijo.

Povem ti tudi to, da pisano gledam toliko število tvojih starih, ki so krog tebe zbrani in te milvajo, tolažijo, krepčajo, ki imaš pa že sam močno serce za vse. Pa še bolj za-malo se mi zdi do mojih bedakov v Torinu, ki so ondotnim starim potnico v Rim odrekli in meni s tem vstreči menili. Oj prostaki! ob vso veljavo bodo mojo reč pripravili! Ves pekel je s to nespametjo „kompromitiran!“ Že slišim, kako se razlega po zemlji: „„Taki-le trinogi so liberalci, kadar vajet v roke dobijo!““

Kakor pa delajo moji ljudje v tvojim mestu, tako povsod. Zakaj, moram spoznati, da edinost je le samo v tvojim kraljestvu: v mojem je razpor. Ravno undan so mi na Dunaji kervav udarec zasekali, ki se mi ne bo kmalo zacelil. Tako dolgo so krakali nad tistim meni tako zopernim konkordatam, da so se v nar potrebnisim boji vsi razkrakali, — dva skorej nista bila edinih misel, in zmagal si ti, kakor dozdaj še vselej. Ali čakaj! tudi to mi boš se plačal! Ne manj zaguljeno mi delajo možaki, ki menijo nižji služivce tvoje črne čede zoper njih višji pastirje v razpor spraviti, obetajoči neko pomoč nižjim zoper višji, ki jih nihče tega ne prosi. Take umetnosti so vse preveč neosoljene, črni jim precej na sled pridejo in njih razkritje mene tako v lice peče, da se moram od jeze in osramotenja za nekaj časa v brezno skriti.

Ker pa vidim, da se na to smehljaš, in nimaš z menoj zaverženim usmiljenja — sej ga tudi nočem! — ti bom povedal še katero gorko. Moja politika je zmiraj ena, kakor sim jo kazal ob Nebokadnecarji (Nabuhodonozorji), Kaligulu, Neronu, po Tajko-Samu, angleški špeli in brezštevila krat. Vse zanikar-neže, izdajavce, odpadnike . . . kličem v svojo službo, tudi kralji in cesarji se mi vklanajo, ko jim pokažem malo slinastih pen pohvale, nekatere rumenjake, častilakomnosti v mnozih barvah in podobah itd. Le poslušaj, kaj sim ti v kratkim času naredil na Laskim. Od konca l. 1860 do zdaj sim ti na dolge leta v ječo spravil 2 vikši škofa, 7 škofov, 2 korarja in brez števila fajmoštrov; 5 škofov potikam se po ječah zavolj preiskovanja, 3 vikši škofo in 8 škofov je pobegnilo na tuje, odgnal sim jih od njih ovc — veš ti? 5 družih vikših škofov in 41 škofov so moji sužnji iz dežele pregnali ali so se sami mogli sili umakniti. Bergamski škof v Lombardii mi je dolgo štrečno mešal, zdaj, se mi zdi, ga pa bom, — bom ga bom — zmaknil, njegov kruhek (prihodke) pobral in mu dal piti iz žmujla grenkosti. Vsim črnim pri napolitanski stoljnici sim pravdo navalil, ker niso hotli mojiga ljubljenca cerkveno sprejeti. Fajmoštra v Raveni sim te dni oglobil za 1500 frankičev in na 18 mesencov sim ga

v tamnice puhtil, ker ni hotel mojimu sužnju, bolnima županu brez preklicanja tistih skrivnost podeliti. V terzičku Fermo v Markah sim pognal iz samostana one, ki jim pravite frančiškani. Koliko pa sim že drugač „dobriga“ storil, koliko ljudi poklal in postrelil, cerkev oskrnil, hiš, blaga in denarja „anektiral“ (si prisvojil), koliko vesti zbegal, tvojih zvestih ovčic v svojo mesnico spravil . . . to ti je dobro znano. Vidiš tedaj — naj te peče ali ne peče — na Laškem je „svobodna cerkev v svobodni državi“ čisto po mojih mislih in osnovah.

To je vse res in ti zamorem potrditi, in še veliko družiga bi ti imel povedati; ali moj serd me mori neprenehama, ker vidim, de poslednjič se mi vender vselej skorej moje številke zmedejo, tvoje pa se poravnajo, in če mi še tako prav kaže, vender je poslednjič le stari časov na dobičku. 350 let je, kar sim bil na Japonskim 26 tvojih služabnikov križal po Tajko-Samu; pa kaj imam od tega? Od tistihdob jih tvoji otroci niso jenjali častiti; mojiga Tajko-Sama pa preklicovati; zdaj pa jih ti meni v nar veči zamermo pred vsim svetam v slavni spomin kličeš in med svete in mučenike prištevaš, desiravno sim jaz nesveti več mučenik od unih, ki sim jih bil dal križati. Ako ravno me zmérjate „lažnika od začetka“, ti vender hočem o ti priliki povedati, kako sim bil Tajko-Sama za njegovo službo plačal. Če tudi zve Viktor ali Napoleon, bom že gledal, de si ne bota tega k sercu vzela, — Evgenija pa. . . . Zročil je bil Tajko-Sama svojiga Gletniga sina Fide-Jori-ta v varstvo velikemu hišniku Giksa-tu, de naj ga zredi in mu japonsko krono ohrani. Jaz pa sim Giksata podkuril, de je rejencu krono vzel in si jo sam posadil na glavo, za čimur so nasledvale kervave vojske, ravno kakor zdaj na Laškem, ko je moj ljubi Viktor na moje podpihovanje več kron si prisvojil. Nota bene: to pisaje sim si roke gladil, de veš, Pij! Zakaj v tacih okolišinah vselej dobro žanjem.

Moj Viktor in njegov varh v Francii vidita iz rečene in sto družih dogodbic, de nimajo sreče dinastije (vladarske hiše), ktere Cerkev preganjajo; ali jaz imam iz napuha, samoljubja in lakomnosti tkano ogrinjalo, s katerim svojim hlapcam zagernem vso nevarnost: ob enim pa jim pred oči stavim v silnim blišu iz pen zidano poslopje, ki si ga menijo s svojimi umetnijami, lažmi, tatvino, ropam itd. zidati. Pri taki barantii, de veš Pij, imam dvakrat dobro pašo: enkrat, ko terpinčim tebe in tvoje otroke, drugič, ker na poslednje, ko ti zmagaš, vselej s svojimi sužnji obratujem.

Še eno ti bom povedal, ki te bo zbudla (zakaj, per parenthesis: moj namen je, s pisanjem te terpinčiti). Po Nemčii, Avstrii etc. sim tako imenovano „Intelligenz“ tako lepo v svojo mrežico spravil, de se kar „passiv“ kakor mucke in backe obnašajo v sedanji vojski med mojim in tvojim kraljestvam, kakor de bi samo tvoje černe čede dolžnost bila, za vero se poganjati, in ne sleherniga katoličana. Prav velik del take „odikanosti“ imam pa do čistiga na svoji strani, tako silno, de sami podirajo tvoje kraljestvo in se jim zoperno zdi, ako kdo le čerhne v prid tvoje cerkve in čede. In to so ti taki kosi, ako jih po veri vprašaš, so vsi „pošteni“ katoličani. Njih gujezdice je zmed družih tudi Beček; tam — tamkaj se dobro počuti moj serčik. Ko je bil luc fer te besede zapisal, je bil v peklu tako „stürmischer Applaus“, de ga je vikši černi pisavec sam slišal v svojo nar sladkejši radost.

Ko je pa hotel čerai mojster še dalje pisariti (zakaj še veliko je imel na programu), zapojejo zvonovi pri sv. Petru in vabijo k veliki slovesnosti, slav-

na procesija katoliško-keršanskih duhovnih očetov iz vesoljniga sveta se prične in gre iz Vatikana v stoljno cerkev. V stoljnici in pred stoljnico pa je vse polno verniga ljudstva. K temu pa se nebesa odpro, nestete kardela angelov dela kakor novo Jakopovo lestvo ravno nad cerkvijo sv. Petra, in nad glavo namestnika Kristusoviga terpti sv. Duh v tolikim blišu in lepoti, de samim angelam vid jemlje. Visoko gori na nebu pa se vidijo na častitljivih sedežih 26teri japonski mučeniki s častitljivimi kronami na glavi in palmovimi vejami v rokah, in Kraljica angelov in vsi svetniki jim k tej novi slavi na zemlji srečo vošijo.

Vsiga tega se lucifer tako silno prestraši, de spustivši pismo v Vatikan, se kar v enim hipu v brezno večnih tamnic stermoglavi, in leté sklep dela, de ga nikoli več v Rim ne bo, kar bi tudi spolnil, ko bi ne bil — lažnik.

Avstrija in katoličanstvo.

V sv. pismu beremo zgodbe pravičnega moža, ki je po Božjem pripušenji zgubil premoženje, pa tudi vse svoje otroke. Mera njegovega terpljenja še s tem ni bila napolnjena, huda bolezen ga napade, vse, še tudi njegova žena ga zapusti, in sedel je mož bolečin, potrpežljivi Job, na gnojnem kupu ter si s čepinjo stergal gnoj iz ran. Prišli so nekdanji prijatli ga tolažit, pa povekševali so mu terpljenje, očitaje mu pregrehe, katerih ni storil, terdijoči da Bog le hudobne kaznuje. Njegova žena ga tudi pride tolažit. Kaj pa pravi nevedna ženska? Le hvali Boga, ki te je v tolike nadloge pahnul, — naj ti pa sedež pomaga! Ali si še sedež tako neumen?

Ali modri Job ji odgovori: Kakor nespametna ženska ti govoriš! Če smo dobro iz roke Gospodove radi prejemale, zakaj bi pa hudega ne? Sv. pismo še pristavi: Ni bilo slišati hudobne besede iz ust Jobovih, upanje v Boga ni ugasnilo v njegovem sercu. Prijatle pa je zavernil, rekoč: Dasiravno nisem brez greha, vender takih hudobiji, kakoršne mi očitate, nisem storil. Stanovitno je pa terdil, da nadloge, ki človeka obiskujejo, niso vselej le kazni, ampak poskušnja od Boga, da Bog tudi pravičnim nadloge pošilja, pa da jih ob časih nadloge vselej usliši, kadar se k njemu obernejo i. t. d.

Mnogo skušana in hudo stiskana Avstrija! kaj pa tebi očitujejo tvoji hinavski prijatli, kaj ti svetujejo zgovorne babele — politiški časnikiarji? Glej Avstrija, tvoje katoličanstvo je krivo tvojih nesreč, s tem da si Laško deželo v lepem redu obderževala, pa poglavarja keršanstva varovala, prišla si v tolike dnuarne stiske! Tvoji stari zavezniki niso marali za te, ker si se papežu v naročje vergla, pa ultramontanizmu svoje ušesa odperla. Odpovej se vender vsaj sedež svoji politiki, dokler ni še prepozno, pusti papeža, naj Bog zanj skerbi, čigar namestnik na zemlji hoče biti, raztergaj verige, ktere te vežejo na Rim; oprostena in svobodna boš potem! Po tvojih cerkvah je pa spravljenega in nakopičenega srebra in zlata, duhovšina ima še veliko ležečih posestev; le sezi po tem in nikar se ne mudi! Iz vseh stisk in nadlog boš rešena v enem hipu.

Enak je glas onih babel.

Če imenuje sveto pismo Jobovo ženo nespametno, njegove prijatle pa nevedne, kakšen perimek pa sme katoličan takošnim možem dati, da bi se jim spodobil, pa njih činjenje izrazil? Če jih imenujemo zapeljive veše v politiki, pa prederzne bogotajce ter cerkveno-ropno derhal, smo jim dali nekoliko njih naslovov po zaslužnji.

Poglejmo v kratkem njih činjenje.

Predolgo jim je bilo čakati, da pride na versto konkordat, državna pogodba med papežem in cesarjem, kakor je govoril škof Litvinovič v očitnem državnem zboru v pričo vsih poslancov, g. ministrov in številne množice poslušavcov, naskakovali so konkordat ob vsaki priliki, ako se ravno z dnevnim redom ni nikakor vjemalo. Znamnje za poglobitvi naskok pa dá finančni odbor s svojim nasvetom, ter izreče, da ne more veljavnega spoznati XXXI. člena konkordata, kakor je Danica omenila v poslednjem listu. Pervi brani škof Litvinovič s krepko besedo konkordat kot pogodbo državno, pa zagovarja sploh katoličanstvo. Na to pa začne poslanec Giskra s težkimi krogli iz velikih topov streljati na konkordat, kroglice so vender mogle že davno popred vlite biti, da jih je tako berž pri rokah imel; tudi v streljanji se je gotovo že večkrat vadi, ker mu je tako k rokam stalo; na vse strani je lojtre pristavljaj, da bi bil premagal močni tabor, čudno žugal vsem branivcem tabora, pa jih po glavi mahal; pohlevne in ubogljive ovčice po galerijah so ga s pravo-krikom navduševale, kar vendar je bilo odveč, ker je sam zadosti serčen in se černih ne boji; predsednikovega glasu tudi ni bilo takrat slišati. Čuditi se moramo pa omiki Dunajčanov; — čede po galerijah so se namreč prav po homerisko smejale. Končno besedo povzame g. Brinc in marsikterega konkordatovih branivcov pod rebra sune ali všipne; pa vse to ne pomaga nič, nasvet odborov je bil zaveržen — in tako konec silnega hrupa in šuma.

Kako pa je vendar to prišlo, da je padel nasvet ali predlog odborov?

„Donau-Zeitung“, Schmerlingov organ, se je potegovala za konkordat, ker ima veljavo kot državna pogodba, kot državna postava, in pa da mora obstati kot dogovor med poglavarjem kersanstva in katoliškim vladarjem, da se tedej enostransko ne dá odpraviti. Kar poslancov tedej je z ministerstvom, je zaverгло predlog, pa tudi sploh poslanci, kateri po vesti in po prepričanju glasujejo, so ga zavergli, in tako je mogel pasti, ker si ga eni niso upali, drugi ga ne hotli podpirati.

Ali ravnanje v državnem zboru nam mora vendar enkrat oči odpreti. Predlog je bil zaveržen, pa ne zato, ker so nekteri vsega spoštovanja vredni gospodje dokazali, da je krivičen, marveč zato, ker ga je vlada zaverгла. To nam je upanje do visoke vlade močno povikšalo ter se nadjamo, da potuhnjeni liberalci ne bodo še tako hitro gospodovali, dasiravno se široko ustijo; vsiluje nam se pa vender neko vprašanje, namreč, ali ni na Slovenskem in pa v Avstrii sploh takih mož, kateri bi bili zmožni za državni zbor, pa da bi tudi vero vestno, serčno in moško branili? Bog varuj, da bi bili že tako dalje prišli, da bi med učenimi ne bilo katoličanov najti.

Nadjamo se tudi, da Mühlfeldovo dete „Religions-Edikt“, ne bo bolje sprejeto v državnem zboru, in da ga bo kateri izmed gospod poslancov za frak prijel, državni gg. ministri pa mu vrata odperli in mu po štingah pot pokazali. Menda ne bo noben pošten zavoljo tega jokati.

Resnično je, da katoliška cerkev zamore dobro shajati, naj bo že deželna vlada, kakoršna koli bodi. Bolje pa je vendar: „Derži ga, kakor lovi ga.“ To se mi ravno tako dozdeva, kakor ko predobri starši vse svoje premoženje otrokom izročé, potem pa od njihove milosti živé. Kaj pa je katoliški cerkvi pričakovati od lažnjivega liberalizma, nam izgledi po drugih državah obilno pričajo. Zavoljo ljubega miru

bo morebiti katoliška cerkev od marsikterih reči odstopila, do katerih ima pravico: ali tega naj bi ne sodili judje, protestantje, v nemarjeni katoličanje ali sploh taki, ki te reči le enostransko razumevajo: v cerkvenih rečeh naj sodijo nasledniki apostelnov. Cerkev naj bo v vseh svojih zadevah v resnici „autonom.“

To pa je absolutizem ravno tako sovražil, kakor krivi liberalizem; nar sramotnejši časi za cerkev so bili pa tisti, ko so se deželni knezi pod pretvezo, da pravo cerkev varujejo, vtikali v cerkveno vlado ali pa celo v verske resnice, in kadar so bili nasledniki apostelnov preponižni dvorniki.

Ozrimo se še malo po dunajskih listih.

Potem, ko je „Presse“ zavohala, da visoka vlada zaverгла bode omenjeni finančni nasvet zastran XXXI. člena konkordatovega, je pisala v št. 150, berž ko ne, da bi g. ministra kej podučila, da se v državnem življenji z zgolj pravico ne shaja povsod. Pravi na dalje, „tudi velika Britanija ni bila pridobljena po vodilih prava, in francoska edinost je vzrastla, dasiravno niso na pravice slehernega gledali. Od Italije, kadar bo samosvoja (?), se ne bo moglo reči, da so po pravicah opravevali.“

Ako „Presse“ to tako misli, da naj posamezna dežela, posamezen kraj v svojih pravicah v prid občinstva kaj prijenja, naj že bo; če pa to tako umeva, da se takošno ravnanje smé zgoditi enostransko, ker to zahteva samosilin vladar ali preobladujoča stranka, to ni družega kakor „jus fortioris“, pestna pravica. Kako se pa to vjema s pravico, s kersansko pravico? To je cesta, ki pelje v rovarstvo in državne prekučije. Kaj bi vendar na to rekel vladar, ko bi od smerti vstal, ki je za svojo prislovico zbral besede „Justitia regnorum fundamentum.“ Čuda, če ima še v grobu pokoj, ko zasliši takošne besede v nar bolj razširjenem listu po Avstrii. . . . Pa sej tudi „Presse“ glas ne predere oblakov, drugih ne kakor tiste, ki jih tobakarji po kavarnah in pivnicah napravijo. — k.

Ogled po Slovenskim in dopisi.

Iz Ljubljane. Po Slovenskim je več slovečih božjih potov, in ljudje kadar romarsko cerkev obišejo, radi kak spomin seboj domú vzamejo. Brezvestna dobičkarija dostikrat popotnike mami s sladčicami in medeninami, katerih se derži strup mnogoterih spotikljivih listkov. Temu nasproti pa se dobivajo sem ter tje tudi podobice z molitvicami od zadevne božje poti; tode kakošne so mnogotere taci podob? Ne moralno ne estetično čutilo od njih dobička ne more pričakovati. Poslednji čas se pa tudi že v tem zboljšuje. Gosp. Blaznikova kamnotiskarnica je napravila že nekatere prav čedne podobice te verstice, n. pr. za Kum. Žalostno goro, in zmožna je zlasti zdaj sprejemati enake dela in napravljati prav lepe podobe, ali črne, ali zlato- in bakrenobronsirane, ali na mnogotero naturnobarvan papir natisnjene. Tako napredvanje umetnosti v domači deželi je veselo in hvale vredno, pa tudi marsikomu dosti truda in stroškov lahko prihrani, torej menimo, da bo s temi versticami marsikomu vstreženo.

Iz Ljubljane. Ni se blezo še zgodilo, da bi bili po-božni Slovenci ktere bukve tako naglo pokupili, kakor bukve „Getzemani in Golgota“, poslovenjene po gosp. Janezu Volčiču. Ni še bilo leto preteklo, kar so bile v prvo natisnjene, že so bile pošle; gotovo je toraj, da te prelepe bukve Slovincem dopadejo. Ker je bilo po njih že dosti popraševanja, jih je založnik g. Matija Gerber v novo dal natisniti, in more jih pri vsih slovenskih bukvarjih prejeti, kdor jih želi.

Iz Smlednika. Draga Danica! Ker vem, da vse-

lej rada poveš svojim častitim bravcam od kakih posebnih naprav in slovesnost naj si bodo že cerkvene, šolske ali druge zanimive; toraj prosim, tudi tem le versticam dovoli kak prostorček, da se omeni lepa slovesnost, ktero smo obhajali 4. rožnika t. l. v Smledniku. —

Bila je namreč ta dan blagoslovljena nova in mično izdelana kapelica žalostne Matere Božje na našem pokopališču, ktera je po bizantinski šegi tako umetno izdelana, da ji na Krajnskem ni lahko enake najti; tudi altarček žalostne matere Božje, ktere podoba je izvrstno delo dunajskega umetnika, je šentviški podobar, gosp. Tome, tako lepo izdelal in marmoriziral, da zasluži očitno pohvalo in priporočenje. Nikdar pa bi ne bili doživeli take zale kapelice, za ktero stroški čez 3000 goldinarjev znesejo, ko bi ne bili naš ljubljenski rajni gospod baron Fr. Lazarini v svojem poslednjem sporočilu pred dvema letama naročili, da naj se naredijo za vso grajsko žlahtno rodbino v sredi njih rajnih sosedov na pripraven prostor rake ali podzemeljako pokopališče, nad zemljo pa kapelica, da se bodo sv. maše brale v nji za vse ranjke, kateri bodo počivali na tem pokopališču. Ker so si grajska gospa grafuja na vso moč prizadevali, dodelati to reč lepši ko je mogoče, so tudi še na zadnje poskerbeli, da se je blagoslovljenje prav slovesno obhajalo. Povabili so vso imenitno žlahto in dva visoko častita gospoda ljubljanska, prečast. stoljniga prošta, gosp. Antona Kosa, in šolskiga ogleda, prečast. g. J. Zavašnika, katerih pričujočnost je slovesnost močno povzdignila. Blagoslovljenje se je začelo dopoldan ob devetih. Opravljali so to sv. opravilo vis. čast. gospod stoljni prošt. Stregli so jim domači trije gospodje. Naj poprej so blagoslovili zidovje in potem altarček. Po blagoslovljenju so nam imenovani gospod, omenivši rajniga gosp. barona Fr. Lazarinita zasluge, ginljivo dopovedali, v kakošni namen je ta lepa kapelica sozidana, kako radi naj jo obiskujemo, posebno kadar se bodo v nji brale svete maše, in kako neprecenljive gnade za se in za druge dosežemo, ako smo v duhu zbrani pri sv. maši. Po ogovoru je bila črna sv. maša, po maši „Libera“ po ranjkem, in na zadnje še ena slovesna sveta maša. Pri obeh svetih mašah so peli ljubljanski dijaki, dobro izurjeni pevci; petje pa je bilo spremljano s fisharmoniko. — Lepo znamenje so si postavili s tem rajni gospod baron, ktero bo dolge leta ohranilo njih spomin in zasluge v hvaležnih srcih. Ostali pa bodo rajni gospod vsi fari v spominu še posebno zato, ker so pri zidanju naše farne cerkve pred dvanajstimi leti bili močni podpornik in prvi dobrotnik, brez katerih bi gotovo tako lepa Božja hiša ne bila stala kakoršno zdaj imamo. Mora se pa na ravnost tudi reči, kako veliko so storili naši farmani za zidanje in olepšanje farne cerkve, posebno za nje znotranji obraz. Res je tako lepa, da se v človeku, kateri v njo pride, morajo posebno pobožni občutki obuditi, pa še bolj, ako pregleda podobice na altarih, ktere so čudovito lepo zmalane od slavno znaniga malarja Kupelvizerja. Nahaja se pa še drugih lepih podob, ktere so napravili že sedanji vis. čast. gospod oče, in tudi križev pot bomo kmalo nov imeli, ako bo po sreči, ker neutrudljivo si prizadevajo naš v. č. gosp. oče Anton Hafner, da bi bolj in bolj ozaljšali Božjo hišo. Serčna hvala jim od vsih duhovnikov! Hvala in čast toraj tudi rajnimu gosp. baronu Francu Lazarinu, pobožni gospej grafinji, ko so izročeno delo tako izvrstno doveršili, in vsim častitim gospodam, kateri so k povzdigi te slovesnosti pripomogli!

M. K. Smledniški.

Iz Kroke. L. P. 31. majnika smo tudi tukaj dokončali Smarnice z molitvami in veselim petjem. Lepa hvala gre našim pevcem, ker so se moško obnašali, in še posebno hvala našimu ljubimu učitelju gosp. Martinu Zarniku, ki so nam celi mesec prepevali vsak dan po dve pesmi, in pa vselej drugi. Prav veseli in hvaležni smo jim za njih učenje pevcov in podučevanje otrok v šoli, in še čez vse za njih modro in lepo življenje in ponižno obnašanje z vsimi

ljudmi. — Tode pri nas se obeta tudi druga Šmarnica, cerkev, ki se bo popravila, de bo bolj veselje vanjo hoditi. Bog razsvetli naše višji, de bi se nam napravila lepa, prostorna in prijazna cerkev, in ne dolga pa ozka, kakor je zdaj.

Na Serpenici 1. rožn. A. Ž. — Dopisatelj s Pivke v „Danico“ je povedal v 15. listu, da imajo Postojnski „lističi za velikonočno spoved in obhajilo“ poleg latinskega tudi slovensko branje, ta novica me je spodbudila naznaniti, da tukaj imamo velikonočne listike s samim slovenskim napisom. Na črnih se bere: „Pripravnost za velikonočno spoved na Serpenici;“ na rudečih so pa te le besede: „Je obhajal sv. Velikonoč na Serpenici.“ Vse je prav lično natisnjeno. To hvale vredno spremembo je vpeljal bivši gospod Štefan V—; čast, komur gre čast! Res je, da velikonočni lističi, naj si bodo napisani z latinskim ali slovenskim ali kakoršnim koli branjem, pomote ne delajo, pa ravno zavoljo tega terdim, da bilo bi prav, dobro in lepo, ako bi sploh po celi Slovenii slovenske listke vpekljali, kakor jih imajo na Nemškem nemške in tudi za učence na Slovenskim. V presvetih Zakramentih deli Gospod vsakemu narodu neskončne milosti — „naznanil je Gospod ozdravljenje svoje, v pričo narodov je razodel pravico svojo“... zatoorej „oznanjujte med narodi slavo Njegovo in vsem ljudstvom Njegove čudeže!“ — Ko to pišem, se mi sili še ena v misel, ter me siloma naganja, naj bi jo razodel. Povem naj jo. Zadeva namreč cerkvene listine (ukaze, odkaze, kazala, spričevala itd. itd.). Sedaj, ko imajo cesarske uradnice vsakemu jeziku svoje pravice dati, bi se lepo podalo, ako bi cerkev — „circumamicta varietatibus“ različnih narodnost — slovenskemu narodu dovolila tisto nedolžno radost, ktero občuti, kadar koli slovenske spise v roke dobi. Prav veliko zaved se da v domačem jeziku obravnati. Kaj brani slovenskemu jeziku v cerkovne uradnice? Olikan je, lepo oblečen tudi, dasiravno ni „à la ultima di Parigi,“ vendar pošten, da mu ni para; gibčen je, spoštovan tudi pri nižji, višji in nar višji duhovščini — česa je še treba? —

Iz Tersta. Blaga Danica! Povemo ti, de smo pri nas z Božjo pomočjo „Šmarnice“ srečno in tudi veselo dokončali, in de je množica poglavitnih dveh narodov našiga mesta, to je, „slovenskiga in laškiga“ se prav živo poganjala, kateri de bi v svoji pobožnosti do Boga in v čiščenju do prečiste Kraljice nebes in zemlje bolj vnet bil. Resnično! to je poganjanje ali prav za prav hrepenenje, ki serce okrepeva pravičnemu katolicanu, in ki se ga svetniki v nebesih veselje. Tudi šolska mladost, posebno vsih začetnih redov, je tega ginljiviga Božjiga opravila deležna bila. „In vaši bratje nemškega zaroda?“ boš morebiti vprašala. — So se ali Slovencem ali pa Lahom pridruževali, to pa zato, ker stranskiga pridigarja njihoviga jezika neki ni bilo dobiti. — Pa še neka druga nezgoda se je primerila tukajšnjim nemškim katolicanom. Municipalni mestni zbor je namreč gledé na svojo nekdanjo pravico se oglasil, de v cerkvi njegoviga patronstva, to je svetiga Petra, naj se ne bi zanašajo kersanski nauk ob nedeljah in praznikih več imel po nemško, ampak samo po laško, in je v ta namen izvolil tudi laškiga duhovnika za kaplana omenjene cerkvice. Bog daj, de bi ta vežica Božja pa tudi pri tih kersanskih naukih vselej stikama polna bila! Nemci sicer na to vravnavo čudno gledajo, pa imajo vendar živo upanje, de jih njihov za dušno dobro vsih svojih ovčič vneti vikši duhovni pastir kako drugač oskerbeli bodo. — Enako je sklenila mestna gosposka, posebno laško gimnazijo na mestne stroške osnovati.

Razgled po kersanskim svetu.

Greški škof v Homs-u v Sirii, Gregorios, se je vernil v naročje sv. matere katoliške Cerkve. — Hvala Bogu! Čast ss. Cirilu in Metodu!

Si non risisses, philosophus mansisses. Človek dostikrat tudi s smehom na znanje dá, kar mu malo poštenja dela. Visoki slovenski poslanec škof Dobrila je v obravnavi zastran konkordata 2. t. m. v državnim zboru spregovoril tehtne besede, da se morajo katoliške vprašanja s katoliškiga ozira pre-ojevati, da mora n. pr. odreja katoliške mladosti biti katoliška, da tudi naravoznanstvo, fizika itd. mora biti katoliško. Pri tih besedah stoji beseda „Gelächter.“ Če je bil „Gelächter“ na tako imenovanih „galerijah“, zlasti „časnikarskih“, ni ravno čudo, sej se vé, kaj utegne ondi vse vmés biti. Bolj čudno bi bil „Gelächter“ med plankami, zakaj katoliški avstrijani mende saj niso koga zato v zbor volili, da bi v sméh deval govore, s katerimi se tirja, da naj se avstrijska mladina čedno katoliško podučuje, da nobena tvarina ne smé veri nasproti biti, temveč da morajo vse vero podperati kakor zveste službenice. „Meseni človek ne umé, kar je duhovniga,“ pravi duh Božji, torej tudi ne umé, da možak ne pristuje za namestovca katoliškiga ljudstva, ako meni katoliški veri in katoliškim napravam nasproti delati. Visoki poslanec pravi nadalje: „To bote lahko spoumeli, gospodje, ako Vam rečem, da natoroznanstva utegnejo zmešane biti s panteistiškimi ali materialistiškimi (mnogotero neverskimi) mislimi.“ Giskra se ni mogel zderžati ter je v besedo segel, rekoč: „To pa je učenost!“ Če je Giskratu panteizem in materializem učenost, potem se ni več čuditi, da je v Fichtetovi slovesnosti tega zmedeniga filozofa povzdignil nad sv. Vacelava. Če se bo panteizem in materializem s primkam učenosti v katoliški Avstrii čislal, bo sčasoma še več Giskratov v državnih zborih, ki bodo spoznavali zgolj nemško kulturo in panteistiško ter materialistiško učenost.

Sokolski, kakor se iz Rima v „Czas“ piše, ni odpadel, ne pri rusovski vladi brambe iskal, temu bil je s silo na rusovski ladii v Odeso odpeljan, in ondi ga ima rusovska vlada v jetništvu ter ga s strašnim terpinčenjem k odpadu sili. Zraven tega je pa rusovska vlada še po svojih poslancih in opravniki v svet raztrosila, da je Sokolski odpadel. Apostoljski namestnik v Carigradu je neki to reč v Rimu razodel, in sv. Oče bodo grozovitnost rusovske vlade zdaj vsimu svetu razkrili. — To marterstvo Sokolskiga bo prav gotovo in zanesljivo rodovitno seme za neštivilne povračevanja grekov v katoliško Cerkev; rusovsko razkolništvo s svojim trinoštvam le samo sebe po glavi bije; torej: veselimo se!

Rimsko in Laško. Španjolska kraljica je dala španjske škofe na državnim parniku na državne stroške v Rim odpeljati. Oba kardinala in patriarh prebivajo v dvoru španjskiga poslanca. Popotvanje, mučenje v Rimu in povernitev, vse bo vlada velikoserčno plačala prečastitljivim romarjem. „Tako dela staro katol. kraljestvo! V tem ko avstrijski poslanci imajo britkost zavolj 10 ali 12.000 terdnjakov in jih hočejo odtegniti poročniku une vlade v Rimu, tudi še celo pretresajo, če je potreba tukaj poročnika imeti, se pa Španija radodarna kaže v vsaki reči, ki Rim zadeva,“ pravi dopisnik iz Rima v „Armonii.“ Žalostno nasprotje z roparsko, ali recimo rajši s poropano Italijo! — Trije knezi so 12. majnika sv. Očetu zročili pismo z nad 50.000 podpisi napolitanskih mestnjakov, v katerim razodevajo sv. Očetu svoje vdano spoštovanje in milovanje pri njih zmiraj večih stiskah. — Dva odvetnika, Morsilli in Tosti, sta bila odmenjena, razložiti zadevo 26 japonskih mučnikov in zveličaniga Mihela De Sanctis. Binkoštni dan je bilo veliko opravilo, posvečevanje, in glasi po časnikih zastran odlasjanja so bili prazni. — 16. majnika je došel v Rim tudi mil. gospod Melezio, vikš škof v Drami v Azii, ki je sedanji čas z oddelkam svojiga duhovstva in ljudstva prestopil v katoliško Cerkev. — 15. majnika so imeli zbor kardinali, prelati, škofje in mnogi ptuji v pričo sv. Očeta. Odvetnik Morsilli je razložil življenje, častitljivo smert 26 japonskih mučnikov, in pa čudeže, ki jih je Bog po njih storil; drugi

odvetnik Tosti je preslavljal hvalo, čudeže in pravdo blaženiga Mihela De Sanctis. Oba sta govorila v lepi latinšini.

Dopisnik iz Rima 17. majnika v „Armonii“ pravi: V sredo se verne Lavalette, ki ga naši „prijetli“ (to je narobe-prijatli) pričakujejo kakor noviga Jozvata, pred katerim bodo padli zidovi Jerihe. Zdi se mi, da bo imel v žepu zadenj „ultimatum“, premazan z veličanskimi besedami, ki se bo pa zmiraj „skončeval“ s tem, kar pravi prelepi zvezčič današnje *Civiltà Cattolica*: Sveti Oče, blagoslovite oropano, in dajte nam, kar še imate: *Santo Padre, benedite il rubato e dateci il resto!* — Naznanilo od 7. t. m. pravi: G. Lavalette se je vernil, in je pričel napad; je pa zmiraj stara vistorija od „doveršenih reči“ (dei fatti compiuti), ki naj se za dobre spoznajo, potem da bo cesar pustil papežu za zmiraj vse, kar ima. Čisto prazni marnji, zguba časa! — „Armonia“ naznanjuje neprenehama tako silno velike drobno tiskane pole darov za sv. Očeta od vsih krajev, da človek, kateri bi ne vedil, kaj se godi, bi menil: žive duše je ni po vsem Laškem sovražne poglavarju sv. Cerkve. Je pa to tudi res priča, da le nekateri trinogi ljudstvo strahujejo; ali gorje jim, ko se doverši mera njih stekle hudobije. Ni je več moči, kakor je v edini zbrani moči tolikih katoličanov, in freimavrarji so zastonj pehajo verno ljudstvo spriditi.

Zunanjih škofov, pravi dopisnik 7. t. m., je 278, 70 francoskih, kardinalov pričujočih v Rimu 45. Poprejšnji petek je pridigal škof iz Tulle v Koliseji v pričo 20.000 ljudi; škofje, duhovni, vojaki, mestnjani so napolnovali mostovže, stanice in silni prostor pri tléh. Škofje vsi so bili namreč prišli ob petih popoldne v procesii na ta kraj, ki je napejen s kervjo brezštevilnih spričevavcov, križev pot molit, ki so ga po pridigi z veliko gorečnostjo obmolili. 6. t. m. (petek) so sv. Oče sprejeli čez 4.000 duhovnov v sikstinski kapeli, v kateri jih je pa le nekaj imelo prostor, drugi so bili po kraljévi in vojvodnji dvorani. V latinskim govoru od njih so jim pred vsim nar bolj priporočali edinost misel in serca in zvestobo do apostoljskiga sedeža, zlasti v tih viharjih in nevarnih dnevih. Vsi pričujoči so bili globoko ginjeni s tako tehtnimi, pa vender tako ljubezajivimi besedami sv. Očeta. — 7. t. m. so zročili sv. Očetu pismo verne podložnosti, vdanosti in zvestobe vsi kardinali, vikši škofje in škofje. — Sv. Oče so dali vsim škofom v spomin imenitno svetinjo, na eni strani s podobo stoljnice sv. Petra, na drugi je pa njih lastni obraz. Tudi so vsi v Rimu pričujoči škofje imenovani „hišni prelati.“ Njih svetosti in „assistenti al soglio pontificio“ rimsko mesto pa je vsim rimsko mastnjanstvo podelilo. — „Armonia“ 8. t. m. je oličena s posebnim okrajkam in njen poglavitni obseg je sv. Oče in japonski spričevavci.

— Skorej vsak dan pred veliko slovesnostjo so imeli škofje kak rhod, da jih je moglo občinstvo zbrane viditi. 30. majnika je njih veliko število poslušalo govor mil. gosp. Manning-a o katoliški Cerkvi na Angleškim; 1. t. m. so jih pri kardinalu Altieri-tu razveselili rimski mestnjani s svojo glasbo; 2. t. m. so bili s Scitovskim in Reisach-am zlasti nemški škofje zbrani v vstavu ogersko-nemškim, kjer so rejenci izverstno prepevali pesem v čast Pija IX.; 3. t. m. so se sošli v cerkvi sv. Evstahija španjolski in mexikanski škofje k pogrebu mexikanskiga vikšiga škofa, ki je umerl v pregnanstvu i. t. d.

— Kardinal Altieri je dal veliko sobano svojiga dvora škofom v stanovanje, ki se ondi vsako sredo in nedeljo od 10 do 2 popoldne zberejo, ter se pogovarjajo zastran vesoljnih cerkvenih zadév in zlasti zavolj tih, po katerih so v Rim prišli.

— V primeru z nekdanjimi cerkvenimi zbori naj opomnimo, da v 1. Lateranskim cerkvenim zboru l. 1123 je bilo skupaj čez 300 škofov, čez 600 opatov, v vsim 1000 prelatov; v 2. Lateranskim zboru l. 1139 je bilo tudi do 1000

prelatov, v tretjim l. 1179 pa 300 škofov, in v četrtem l. 1215 nadškofov 71, škofov 413, in 800 opatov.

Posvečevanje japonskih spričevavcov se je obhajalo v nar lepšim redu. Obred je terpel 6 ur. Pričujočih je bilo 44 kardinalov, 243 škofov in diplomatistvo. Vatikanska stolnica je bila veličansko olepsana, z 10.000 lučmi osvetljevana. — Lavalette je daroval 3.000 frankov za to slovesnost. (Tako je naznanoval berzopis 8. t. m. zvečer v „Armonio.“) — 9. t. m. zjutraj je bil zbor (konsistorija). Sv. Oče v ogovoru žaluje zavolj zmot, ki jih rovarstvo razširja zoper oblast sv. katoliške Cerkve in zoper božje in cerkvene postave, pa tudi zavolj stiskanja, kterimu je podveržena Cerkve na Laškim, in zavolj serdite vojske zoper svetno posest; opominjajo pa škofo, naj s pomnoženo goročnostjo skerbijo, de razširo unih zmót zatrejo in ustavijo. Po nagovoru je bral kardinal Mattei pismo škofov do papeža. Podpisano je od 21 kardinalov in 244 škofov in žaluje zavolj zatiranja Cerkve na Laškim, razglašja, de je svetno posestvo potrebno za papeževu samostojnost, poterjuje kar je papež storil v brambo pravice sv. Stola, preklicuje zmote preklicane od sv. Očeta, in jih budi, de naj se nadalje stanovitno v bran stavijo. Vsi škofje so kosili s sv. Očetam v vatikanski biblioteki.

Modeneško školijstvo, ki ga sardinski laži-liberalizem ni pustil v Rim, je poslalo pismo do sv. Očeta ter se v duhu z ondotnimi škofi zedinja; tako tudi drugi laski škofje.

Za spreobrnjenec iz greškiga razkolništva se zbira na Laškim obilni darovi; škof v Modeni so darovali 300 lir; neka gospodična malo trenutkov pred svojo smertjo 200 lir itd. Čez 2000 lir na dan dobiva „Armonia“ v ta preblagi namen in o sv. Petru si upa že kacih 50.000 položiti k nogam sv. Očeta. V cerkvi sv. Andreja „della Valle“ je pridigal škof orleanski; pri ti priliki je bila na vratih zbirka za kristjane na Jutru, ki je dala 5.000 lir. — Verna je še Italija, ne bojmo se zanjo; bojmo pa se sami zase. Res de je Italija bogata, pa je tudi goreča za dobro.

Japonski mučeniki, ki so bili binkoštno nedeljo med svetnike prištet, so bili križani 5. svečana 1597; veči del jih je bilo od japonskih staršev, le nekteri zmed njih so bili Španjoli. O njih križanji se je zgodilo veliko čudežev, kterih pglavitni so: 1) Roparske tice so njih trupla pri miru pustile. 2) V petek po križanji po noči so se prikazali nad križi marternikov trije ognjeni stebri in so se potem preselili na vstav oo. Jezusove družbe, na cerkev sv. Lazarja in na cerkev oo. frančiškanov. 3) Kri sv. Pavla Miči-ta in drugih mučnikov, ki je bila v posodo vjeta, je bila čez devet mescov še tekoča in neskažena. 4) Tisti trenutek, ko so bili mučenci vjetničeni, je vstal potres, ki je terpel tri ure in je posebno malike podiral. Povodenj je brez števila Japoncev pokončala. 5) Podoba sv. Frančiška Asiskiga, ki je bila v cerkvi Porejunkula, je jela obilno kri potiti, de je ljudstvo grozno stermelo. Veliko čudežev se je godilo ob njih smerti, ki so pred oči stavljeni na podobah v cerki sv. Petra.

Nar veči brigant. Po Napolitanskem se dela lov na brigante, je pa nar strasnejši brigant v Torinu samim, pravi „Armonia“; ime mu je „Bilancio“, letni pobot, razmera deržavnih dolgov, zakaj: „v treh letih bomo imeli tavžent štir sto dvajset milijonov več izdajkov kakor prihodkov.“ — Taki blagoslov ima rop! Naj si za kosmate ušesa zapisejo tudi v Avstrii tisti, ki svetvajo deržavi, de naj cerkveno premoženje pograbi.

V Stolnobelingradu je 4. majnika mladiga moža s konjem vred na polji strela ubila. Ljudje pripovedujejo, de je nesrečni človek s svojim starim bolehnim očetam prav gerdo delal, in le-ta de mu je rekel nekiga dne: Sin

vari se, prva strela pomladi te mora ubiti, ker z menojo tako silo hudo delaš. — Nauk iz tega naj se prizadeti sami posnamejo in pomnijo, de ima Bog mnogotere strele, kterih ena ga bo gotovo zadela, kdor s starši gerdo dela.

Na južnim ogerskim mende strašne trope kobilic pokončujejo polja in travnike na dolgo in široko; v nekterih krajih pa so tako hude muhe, de morajo živino v popolnoma temnih hlevih imeti in le ponoči z njo delati.

(Salzb. Kbl.)

St. Domingo je blaženi prostor v Ameriki, kjer se je pervikrat maševalo. Na tem mestu je dala španjolska kraljica zdaj cerkev zidati v ta spomin in spomin, de se je otok povernil k svoji materni deželi nazaj.

Od hude ure, nevarnih potresov in drugih nesreč se sliši z več krajev. — De bi si vender ljudje dali dopovedati in bi ne dražili pravice Božje z oskrunovanjem dni Gospodovih, s preklinovanjem, z ostudnim potepinstvom, zlasti po — —, ktero vse pota skruni! Fej jih bodi nečednih ljudi, ki nič več do poštenja ne derže!! Vse tako lepo na polji kaže, in živinski ljudje hočejo s silo hudo uro priklicati!

Drobtinici.

Koliko je vredno napihnjeno modrijanstvo, in koliko vera? Giskra je kar veliko bolj blažene počislal Nemce, ki poslavljajo svojiga Fichte-ta, kakor Pemake, ki častijo sv. Vaeclava. S to modrijo je pa mož govornik kadil ali „fummo“ delal zraven polniga kozarčka, ki mu je podžigal v zlo zgovorno žilico. „Orator“ Giskra; ako Vam je drago, poslušajte, kako posvetni modrijani na smertni postelji govoré in mislijo? — Pred malo leti — piše Deharbe — je umerl v Parizu slovesin profesor modrijanstva, kteri je tako učeno modroval, de si je svojo keršansko vero zamodroval. Mogel pa je tudi ta mož iti pot vsiga človeštva, ktera je pač toliko reznejši, kolikor bolj se koncu bliža, na kterim se prične Sahara večnosti. Malo pred svojo smertjo je uni modrijan globoko iz pers zajel zdihljaj ter je potožil duhovnu, ki ga je bil obiskal, rekoč: „Oh! moj gospod oče, vse te nove modrovanja ne dosežejo nič. Tavžent in tavžentkrat boljši mem njih je eno samo dobro obudenje keršanske vere.“ — Co pak to, pan Giskra? —

Častitljivi brat Frančišk Dete-Jezusov ni mogel iti mem cerkve, v kteri je bilo sv. Rešnje Telo, de bi ne bil vanjo stopil. Rekel je: ne spodobi se, de bi prijatelj — greduč mem hiše svojiga prijatla — ne stopil vanjo, saj toliko, de ga pozdravi. Ni pa bil zadovoljin le samo z nekterimi besedami, temuč ostal je v pričo svojiga Zveličarja, dokler je mogel.

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofii. Gosp. Nace Gregorič, duh. pom. v Kočevji, gre za namestnika v Mozelj.

V terzaški škofii. G. Jož. Bratulič je izvoljen fajmošter na Verhi, in g. Gašpar Bertonec lokalni kaplan v Avberju. G. Jernej Vrankar se podá v pokoj.

Dobrotni darovi.

Za afrikanski misijon: Dobrotnik 1 gld. Z Berda 2 gld. — Za sv. Očeta: Dobra roka 1 gld.

Pogovori z gg. dopisovarci.

G. M. K.: Nam je vselej ljubo in drago. — G. R. v T.: Denar prejeli in oddali. — G. J. J. na D.: Prejeli in bomo skusili vstreči. — G. P. P. v Šen. P.: Vse prejeli oskerbeli, zaželene reči bote kmalo prejeli. — Gg. J. L., A. Št. in C. M. T.: Lepa hvala! pa za zdaj smo prepozno prejeli.